

2013

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section — A

1. अधस्तनेषु त्रयाणां प्रश्नानामुत्तरं दत्त : $12 \times 3 = 36$
- (क) इन्द्रस्य स्वरूपं पठितसूक्तदिशा लिखत ।
(ख) पृथ्वीसूक्तस्य प्रतिपाद्यं पठितांशमवलम्ब्य लिखत ।
(ग) हरिश्चन्द्र-शुनःशपोपाख्याने प्रतिविम्बितं वैदिक-समाज-
चित्रं स्पष्टीकुरुत ।
(घ) ईशावास्योपनिषदि प्रतिपादितमात्मतत्त्वं विचारयत ।
(ङ) केनोपनिषदि उमाहैमवत्याख्यानस्य विवरणं दत्त ।

Section — B

2. अधस्तनेषु त्रयाणां सप्रसङ्गं व्याख्या कुरुत : $8 \times 3 = 24$
- (क) स नः पितेर्व सूनवेऽपै सूपाय नो भव ।
सचस्वा नः स्वस्तये ॥

KZ — 25/3

(Turn over)

- (ख) ये निष्पन्ना परियन्ति विश्वा रूपाणि विभ्रतः ।
वाचस्पतिर्बला तेषा तन्वोऽ अद्य देधातु मे ॥
- (ग) चरन्वै मधु विन्दति चरन्स्वादुमुदुम्बरम् ।
सूर्यस्य पश्य श्रेमाणं यो न तनन्द्रयते चरंश्चरैवेति ।
- (घ) ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ।
- (ङ) यस्यामतं तस्य मतं मतं यस्य न वेद सः ।
अविज्ञानं विज्ञानानां विज्ञानमविज्ञानताम् ॥

Section — C

3. अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणीं प्रदत्त : $5 \times 2 = 10$
- (क) विश्वामित्रनदी संवादसूक्तम् ।
(ख) कालस्य स्वरूपम् ।
(ग) ईशावास्योपनिषद् वैशिष्ट्यम् ।
(घ) ब्राह्मणसाहित्यम् ।

KZ — 25/3 (300)

(2) IS(CBCS)MA — Sans
(DDCE) — I

2013

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any three in 700-1000 words each :

12×3 = 36

1. 'हलन्त्यम्' 'उपदेशेऽजनुनासिक इत्' इत्येतयोः सोदाहरणं व्याख्या कुरुत ।
2. 'तुल्यास्यपयत्नं सवर्णम्' 'अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः' इत्यनयोः सोदाहरणं व्याख्यां कुरुत ।
3. 'कर्तुरीप्सिततमं कर्म' 'तथायुक्तं चानीप्सितम्' इत्यनयोः व्याख्यानं विधाय तदुदाहरणैः संगमयत ।
4. 'क्रुध-द्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः' 'क्रुधद्रुहोरूपसृष्टयोः कर्म' इति सूत्रद्वयस्य आशयं सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत ।

5. 'यस्य च भावेन भावलक्षणम्' 'षष्ठी चानादरे' इत्यनयोः सूत्रयोः तात्पर्यं सोदाहरणं विवृणुत ।

Section – B

Answer any three questions in 500 words each :

8×3 = 24

6. 'आद्गुणः' 'वृद्धिरेचि' इत्यनयोः सूत्रयोः व्याख्यानमुखेन उभयोः प्रयोगस्थलानि उदाहरत ।
7. 'कर्तृकरणयोस्तृतीय' 'हेतौ' तृतीया इति सूत्रद्वयं व्याख्याय तदुदाहरणैः संगमयत ।
8. व्याख्यानमुखेन सोदाहरणं प्रभेदं दर्शयत :
(क) कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे
(ख) अपवर्गे तृतीया
9. षष्ठीविधानस्य किमपि विधिद्वयम् उल्लिख्य तयोः उदाहरणानि प्रदत्त ।
10. द्वयोः टिप्पणीं लिखत :
(क) अपादानम्
(ख) उपपदविभक्तिः
(ग) अनभिहितकारकाणि

Section – C

Answer any two questions in 300 words each :

5×2 = 10

11. द्वयोः समस्तपदयोः साधनप्रक्रियां दर्शयत :

(क) उपकृष्णम्

(ख) कृष्णश्रितः

(ग) नीलोत्पलम्

(घ) कुम्भकारः

2013

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : $12 \times 3 = 36$

1. सांख्यकारिकाम् अनुसृत्य सत्कार्यवादं प्रतिपादयत ।
2. सांख्यकारिकादिशा प्रमाणभेदान् दर्शयत ।
3. वेदान्तसारम् अनुसृत्य अधिकारिलक्षणं वर्णयत ।
4. वेदान्तसारम् अनुसृत्य जीवात्मपरमात्मनोः अभेदं वर्णयत ।
5. प्रत्यभिज्ञालक्षणं निरूपयत ।

Section – B

केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : $8 \times 3 = 24$

6. वस्तुनः प्रत्यक्षाभावस्य कारणानि सांख्यकारिकादिशा वर्णयत ।

KZ – 27/2

(Turn over)

7. पञ्चविंशतेः तत्त्वानां परिचयं लिखत ।
8. अज्ञानस्य स्वरूपं सभेदं वर्णयत ।
9. पञ्चीकरणप्रक्रियां वर्णयत ।
10. महेश्वरस्य स्वरूपं लिखत ।

Section – C

11. द्वयोः संक्षिप्त टिप्पणीं लिखत : $5 \times 2 = 10$
तमोगुणः वेदान्तलक्षणम्, क्रियाशक्तिः ।

KZ – 27/2 (300)

(2)

IS(CBCS)MA —
Sans (DDCE) — III

2013

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any three in 700-1000 words each :

12×3 = 36

1. कादम्बरीमनुसृत्य महाश्वेतायाः व्यक्तित्वं वर्णयत ।
2. कादम्बरी-हर्षचरितयोः शैलीमनुसृत्य बाणभट्टस्य कविप्रतिभां स्पष्टीकुरुत ।
3. ऐतिहासिक दृष्ट्या हर्षचरितस्य मूल्यं निरूपयत ।
4. नैषधकाव्यदिशा नलस्य गुणान् वर्णयत ।
5. मेघदूतमनुसृत्य कालिदासस्य उपमावैचित्र्यं प्रतिपादयत ।
6. रघुवंशमाधारीकृत्य गङ्गायामुनयोः मिलनदृश्यं वर्णयत ।

KZ – 28/2

(Turn over)

Section – B

Answer any three questions in 500 words each :

8×3 = 24

7. त्रयाणां सप्रसङ्गं व्याख्या कुरुत :
(क) “सश्वे पुण्डरीक ! नैतदनु रूप भवतः । क्षुद्रजनक्षुण्ण एषः
मार्गः । धैर्यधना हि साधवः ।”
(ख) नियतिविधाय पुंसां प्रथमं सुखमुपरि दारुणं दुःखम् ।
कृत्वालोकं तरला तडिदिव वज्रं निपातयति ।
(ग) अधीतिबोधाचरणप्रचारणैर्दशचतस्रः प्रणयन्नुपाधिभिः ।
चतुर्दशत्वं कृतवान् कुतस्स्वयं न वेधि विद्यासु चतुर्दशस्वयम् ॥
(घ) पश्चादावां विरहगणितं तं तमात्माभिलाषं
निर्वेक्षावः परिणतशरच्चन्द्रिकासु क्षपासु ॥
(ङ) तां तामवस्थां प्रतिपद्यमानं स्थितं दश व्याप्य दिशो महिम्ना ।
विष्णोरिवास्यानवधारणीयमीहक्तया रूपमियत्तया वा ॥

Section – C

Answer any two questions in 300 words each :

5×2 = 10

8. गद्यकाव्यस्य लक्षणं भेदांश्च सोदाहरणं विमृशत ।
9. कयोश्चित् द्वयोः महाकाव्ययोः उत्कर्षं वर्णयत ।
10. पठितेषु द्वयोः काव्ययोः नामकरणसाधुतां विमृशत ।

KZ – 28/2 (300)

(2)

IS(CBCS) MA —
Sans (DDCE) – IV